

ATOKI SANTALKA

Teritorijos tarp Europos prospektu ir Lakūnų plento Kaune architektūrinio-urbanistinio konkurso projektas

Aiškinamasis raštas

Planuojama teritorija yra Kaune, Aleksote, kairiajame Nemuno paslėnyje, mologoje lygumoje, kurioje 1886-1889 m. nusavinus visą buvusią Aukštosios Fredos dvaro teritoriją, pradėta kurti Rusijos tvirtovę imperijos vakarų pasieniui sustiprinti. Atkūrus Lietuvos valstybę 1919 m. kovo 12 d. buvo sudaryta Lietuvos kariuomenės aviacijos dalis, kuri įsikūrė buvusios tvirtovės pastatuose ir kurios visa istorija yra susijusi su šia Aukštosios Fredos vietove. Kauno miesto savivaldybės sprendimu (2009 12 15) Aviacijos bazės padalinys iš Aukštosios Fredos perkeliamas į S. Dariaus ir S. Girėno aerodromo teritoriją ir išlaisvinamas 30 ha sklypas miesto visuomenės reikmėms.

Planuojamas šis 30 halygus žemės sklypas yra gerai drenuojamas, gruntai atsparūs sloginimui ir todėl ypač tinka statyboms. Tam tikrus apribojimus statyboms šiame sklype sudaro lėktuvų pakilimo ir leidimosi iš/į S. Dariaus ir S. Girėno aerodromą trasa.

Sklypo reikšmė miesto sandaroje pakito pastaraisiais metais, kai buvo pastatytas M. K. Čiurlionio tiltas ir nutiestas Europos prospektas. Sklypas tapo pasiekiamas iš dviejų pusių: nuo traukinių stoties, iš rytų, Europos prospektu ir nuo Senamiesčio, iš vakarų, Veiverių gatve. Netolimoje perspektyvoje Europos prospektas bus sujungtas su automagistrale „Via Baltica“ ir planuojama teritorija taps lengvai pasiekiamą iš viso krašto. Sujungus Veiverių gatvę su Europos prospektu projektuojama nauja plačia gatve, sklypas tampa transportiniais ryšiais labai gerai susietas su Kauno centru ir visa pagrindine miesto dalimi.

Jeigu šiuo metu pagal daugelį rodiklių Aleksotas sudaro tik dešimtadalį Kauno miesto, tai pastačius futbolo, koncertų ir parodų centrą, Aleksotas gyventojų skaičiumi ir darbo vietomis patrigubėtų. Naujasis centras Aleksote galėtų išlaisvinti Nemuno pakrantes nuo apstatymo stambiais pastatais, apsaugoti Kauno Ažuolyną nuo statybų plitimo.

Pagal Kauno Bendrojo plano nuostatas svarbiausias Aleksoto naujojo renginių centro statinys galėtų būti 30 000 vietų futbolo stadionas su 4000 vietų automobilių stovėjimo aikštelėmis aplinkui. Stadionas tarnautų ne tik futbolo rungtynėms, bet ir didelėms šventėms, koncertams, susitikimams. Greta futbolo stadiono siūlome kurti futbolo mokyklą-internatą, kurioje būtų ugdomi jaunieji futbolininkai. Treniruočių aikštės numatomos 8 ha dydžio parke, kurio ribos maždaug sutampa su lėktuvų pakilimo ir leidimosi trasa. Greta statomi du futbolo maniežai, kur futbolą bus galima žaisti ir žiemą. Vieną iš jų, o, esant reikalui, ir juos abu bus galima panaudoti parodomoms rengti. Laikinoms parodų ekspozicijoms bus galima panaudoti ir parko vejas.

ATOKI SANTALKA

Siūloma išsaugoti sraigasparnių angarą ir visus greta stovinčius istorinius pastatus, pvz., senąją siaurojo geležinkelio stotį (u.k.35059), kuri vėliau tapo Aviacijos ramovės pastatu. Šiuose pastatuose galėtų įsikurti Lietuvos aviacijos muziejus, kadangi dabar veikiantis S. Dariaus ir S. Girėno aerodrome yra per mažas, ekspozicija sugrūsta ir daugiau primena senų lėktuvų sandėlį nei muziejų. Parke siūloma išsaugoti vieną sraigasparnių nusileidimo aikštelę kaip relikštą reikalingą ir dabartiniam naujojo komplekso veikimui.

Teritorijos centre greta stadiono ir parodų rūmų būtų vieta Kongresų ir koncertų rūmams pastatyti (didžioji salė 1800 vietų, mažesnioji – 500 vietų). Juose pakaktų erdvės ir dailės kūrinių parodoms rengti. Ši vieta Kongresų rūmams būtų daug geresnė nei dabar numatyta Nemuno pakrantėje. Apskritai, Nemuno slėnio žemesniųjų terasų apstatymas stambiais aukštais pastatais užkemša slėnį ir blogina slėnio natūralaus vėdinimosi sąlygas.

Stadiono ir Kongresų rūmų prieigose yra numatyta vieta skulptūriniam ženklui, kaip aikštės meniniam akcentui.

Greta esanti rezervinė 6 ha teritorija prie Europos prospekto galėtų būti intensyviai apstatyta, kuriant joje verslo ir prekybos centrą (su informacijos tarnyba), viešbutį, polikliniką ir pastatant greta penkių aukštų 1600 vietų garažą.

Planuojamos teritorijos vakariniu pakraščiu eina Aleksoto pramonės įmonės aptarnaujantis geležinkelis. Būsimo stadiono prieigose prie geležinkelio numatyta stotelė su keleivių laukimo paviljonu. Ateityje šiuo keliu galėtų būti vežami naujojo centro lankytojai iš traukinių stoties ir atgal į stotį, panašiai kaip Vilniuje traukiniai veža keleivius iš traukinių stoties į oro uostą. Bent vienas traukinio vagonas galėtų kursuoti tarp H. ir O. Minkovskių gatvės ir Stadiono stotelės. Jis atliktų patrauklaus keltuvo paskirtį, vežančio keleivius miškinga raguva iš slėnio į plynaukštę ir pakeliančio į 45 m aukštį.

Planuojamo renginių centro pastatai skirti giminingoms paskirtims, kurios gali kooperuoti savo veiklą. Viena veikla gali turėti naudos iš kitos. Galima tikėtis, kad toks įvairių renginių centras galėtų būti konkurencingas kitų panašių, bet pavienių objektų atžvilgiu ne tik Kaune, bet ir Lietuvoje.

Stambus įvairių renginių centras darytų poveikį aplinkinėms teritorijoms. Jis paskatintų stambaus atragio, buvusio Apželdinimo tresto šiltnamių teritorijos, raidą. Siūlome pastatyti lieptą, jungiantį J. Bakanausko g. ir Lakūnų plento sankryžą su minėtąja atragio teritorija, kurioje galėtų būti statomi daugiabučiai gyvenamieji namai, mokykla, o atragio smaigalyje kuriamas poilsio parkas. Lieptas praplėstų poilsio takų tinklą, pagerintų kultūros paveldo Kauno Tvirtovės statinių lankymą.

Aukšti renginių centro pastatai (stadiono tribūnos, viešbutis, Kongresų rūmai) turės greta žaliuojančią parko veją ir iš dalies žaliuojančius automobilių stovėjimo aikštelių plotus. Iš viršutinių minėtų statinių aukštų bus galima matyti Kauno upių slėnių panoramą. Planuojamas renginių centras bus svarbus Europos prospekto akcentas. Pagrindinį įvažiavimą pabrėš aukštas viešbučio pastatas, o senąjį įvažiavimą, esantį arčiau Nemuno slėnio, akcentuos siūloma statyti parapijos bažnyčia.